

Persepolis

Något så ovanligt som en animerad film för ungdomar, en film som berättar en lika medryckande humoristisk som rörande berättelse om hur åttaåriga Marjane från Teheran i Iran växer upp under shahens och sedermera mullornas förtryck. Sen flyttar hon som tonåring till väst och upplever en ny frihet - men hur fri är hon? En film om att växa upp, om hur livet och friheten värderas och därtill en initierad inblick i ett aktuellt land i Mellanöstern.

Rekommenderad för åk 8

EN FILMHANDLEDNING AV
BIRGITTE MARIA SMIDT

BEARBETNING OCH ÖVERSÄTTNING FRÅN DANSKAN
AV ANDREAS HOFFSTEN

Handling

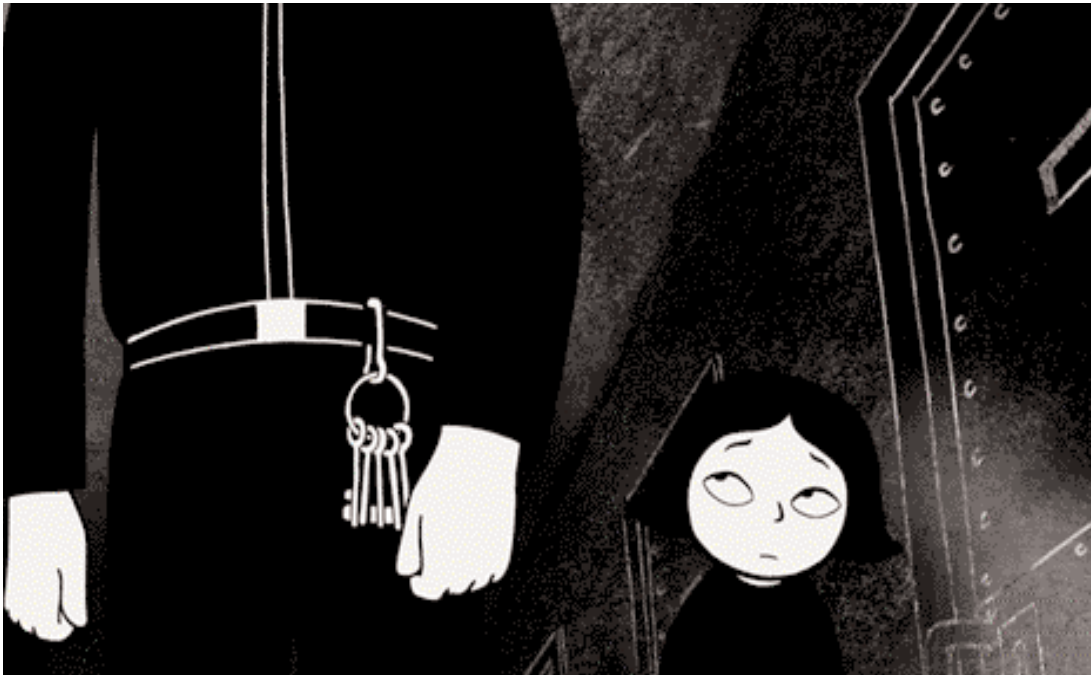
Vi befinner oss i Teheran 1978. Åttaåriga Marjane filosoferar över framtiden och föreställer sig själv som en profet som frälsar världen. Iran är en diktatur under shahen som trots sin orientering mot väst styr landet med diktatorisk järnhand.

Lilla Marjane vill att det skall gälla som en världsspännande regel att alla som bor hemma skall tala trev-

ligt, uppföra sig trevligt, klä sig i trevliga kläder samt att det skall var förbjudet för gamla människor att inte ha det bra. Tillsammans med sina moderna och kultiverade - och framförallt sekulära - föräldrar samt sin älskade och kloka mormor följer hon med stor iver alla händelser i samhället runt i kring henne. Snart kommer revolutionen som leder till shahens fall och inrättandet av en islams republik året efter.

Marjanes föräldrar är marxister. De demonstrerar och lever ett liv efter eget huvud, så gott det nu går i en diktatur. Då mullorna kommer till makten försöker de tänka positivt; de ordnar fester med rockmusik och hembryggt vin i goda vänners lag. Men det nya styret innebär oändliga restriktioner i vardagen vad gäller klädkoder, vad man får säga och göra etc. Marjane tvingas liksom alla andra flickor och kvinnor att bära chador, slöja samt en dräkt som täcker hela kroppen. Iran har kommit ur askan i elden. Marjane inser sakernas allvar då flera ur hennes släkt sätts i fängelse, andra bara försvinner och en omtyckt farbror Anosh dör i fängelse. Hennes alltmer revolutionära inställning till omvärlden och sakerna tillstånd får sig en knäpp på näsan.

Så kastas landet in i kriget mot Irak och invånarna i Teheran utsätts för massiva bombattacker. Under tiden går Marjane i skolan och förundras över allt hon hör om den nya regeringens förträfflighet. Marjane är en viljestark liten flicka som hela tiden önskar förstå allt hon hör och som gärna säger sitt hjärtas mening - även till sina

lärare. Vilket förstås leder till problem. Hon är en väldigt revoltör och hon provocerar sin omgivning. Precis som så många unga människor i vår del av världen vill hon leva efter eget kynne, spela den musik hon gillar, se de filmer hon gillar, rocka loss till heavy metal och hänga upp idollaffischer på sitt rum. Kort sagt göra allt det som inte är tillåtet i det präststyrda Iran. Det mesta finns dock att få tag i på den svarta marknaden vilket har sina risker. Föräldrarna ser vartåt det barkar och 1984 skickar de sin blott 14-åriga dotter till Österrike för studier men också för att rädda henne undan myndigheterna. "Glöm inte var du kommer ifrån och var stolt över ditt ursprung", säger pappan till avsked på flygplatsen.

I Wien upplever Marjane en andra revolution: puberteten, känslan av frihet, den berusande kärleken men även exilens ensamhet och utanförskap. På skolan där hon går - det franska gymnasiet i Wien - får hon vänner som finner henne intressant eftersom hon sett krig och död på nära håll och kan berätta spännande historier, historier som de kanske inte alltid förstår. Men också här vägrar Marjane att rätta in sig i ledet och väcker därför misstänksamhet. Allt är inte bra och Marjane får gå igenom mycket innan efter mycken tvekan och drogmisbruk äntligen väljer att resa hem igen till föräldrarna.

Tillbaka i Teheran tvingas hon åter leva instängt i en tyranni där man dagligdags hyllar sina martyrer i gathörnen. Denna tid i Teheran blir hennes sista: den slutgiltiga exilen i Frankrike ligger alldeles runt hörnet för den nu 24-åriga Marjane. Hon inser 1994 att hon trots sina iranska rötter måste lämna sitt hemland för alltid för att kunna förverkliga sitt liv och sina drömmar. Hennes föräldrar stöder henne i hennes beslut och vinkar av henne på flygplatsen.

Den historiska bakgrunden

Marjane växer upp i en marxistisk miljö där samtalet, eftertanken och vikten av att stå upp för sina åsikter sitter i högsätet. Nere på gatan hörs demonstranter mot shahen

samtidigt som Marjanes farbror berättar godnatt-historier som inte liknar de vanliga. Här får Marjane sig till livs tydliga bilder av sin familjs och sitt lands historia. Den politiskt aktive farbrodern har precis frigit sig ur fängelse där han suttit instängd i nio år. Han berättar engagerat om arresteringar, förtryck, tortyr och avrättningar av olik-tänkande och kritiska medborgare som kämpar för ett demokratiskt och fritt Iran. Med barnsligt rättvisepatos sväljer den femåriga Marjane berättelserna med hull och hår. Hennes förvirring blir stor när hon får veta att hon är släkt med Persiens siste kejsare och att åsikterna om vad som är bäst för Iran är så många och åtskilda. Hon förstår att hennes föräldrar är kommunister och att de vill ha slut på shahens diktatur. Men hon ser också att upprorsmakarna på gatorna kallar sig islamister som önskar en religiös revolution och inte hyser några marxistiska idéer. Med tiden återstår för många bara ett alternativ; att lämna landet, vilket för flertalet innebär en flykt till USA. Iran är ett land i djup politisk kris.

Från Qajar till Pahlavi-dynastin

Persien som landet hette fram till 1935, landet mellan Euftrat och Tigris, vår kulturs vagg, styrdes sedan 1796 av olika shaher inom familjen Qajar. Dessa hade tillskansat sig makten från den tidigare Safavidiska dynastin som hade gjort shia-islam till statsbärande religion inom det persiska området. Under Qajarerna utsattes Persien för en massiv politisk press från både ryskt och brittiskt håll som bägge hade ekonomiska intressen i regionen.

De kaotiska förhållanden som uppstod under Första världskriget utnyttjades av armén. Efter 1917 års kommunistiska revolution befarade engelsmännen att Sovjetunionen skulle öka sitt inflytande och de valde att ge sitt stöd till armégeneralen Reza Khan då han 1921 grep makten via en kupp. År 1925 avsattes den sista Qajar-shahen varpå Khan utnämnde sig själv till shah Riza Shah Pahlavi. Därpå inleddes en omfattande modernisering av landet som nu antog den tidigare politiska beteckningen

för den persiska storriket; Iran. Under Pahlavi stärktes statsapparaten som vilade på militärens makt, administrationen centraliserades och effektiviserades och enorma jordegendomar knöts till familjen Pahlavi vilket gav Pahlavi en ekonomisk bas som i sin tur möjliggjorde belöandet av lojala anhängare.

Men Pahlavis planer sträckte sig längre. Om Iran skulle överleva som stat måste samhället moderniseras genom att utvalda delar av olika europeiska samhällsinstitutioner kopierades. Skolan byggdes ut, ett universitet i Teheran instiftades, landets infrastruktur moderniserades och byggdes ut och olika former av industriproduktion igångsattes.

Moderniseringspolitiken omfattade även en klädesreform som innebar krav på kostym för herrar (präster undantagna) och ett slöjförbud för kvinnor. Denna reform blev föga efterlevd utan betraktades mer som en lustighet, särskilt av befolkningen på landsorten. Böndernas levnadsbetingelser ändrades föga, shahen genomförde aldrig någon jordreform där godsherrarnas stora jordegendomar omfördelades.

Även de religiösa klasserna utvecklade efter hand motstånd mot shahen. Riza Shah Pahlavis styre uppfattades efterhand som en diktatur i västlig förklädnad.

Muhammed Riza Shah Pahlavi

Shahens sympati för väst riktade sig vid tiden för Andra världskriget främst mot Tyskland som Riza Shah såg som en motvikt mot den ryska och engelska dominansen i regionen. Shahen störtades av britterna 1941 och landet besattes av engelsk trupp till krigsslutet. Riza Shah ersattes av sin son Muhammed Riza Shah Pahlavi. Under efterkrigstiden stärktes banden med USA och England genom olika oljeavtal samt politisk militärt understöd. Under det kalla krigets dagar framstod shahen i USA:s ögon som en garant mot kommunismen och olika amerikanska regeringar gick in med lån och experthjälp. Under tiden arbetade shahen med att konsolidera sin makt bland annat via en nyinrättad säkerhetspolis. All opposition blev brutalt nedslagen. USA:s kommunistkräck förde med sig krav på Iran om liberala reformer för att mildra de allra värsta sociala motsättningarna - och därmed även den kommunistiska agitationen. En jordreform tvingade de relativt få men stora godsägarna att sälja delar av sin mark till bönderna. Reformen blev i omvärldens ögon en framgång och gav sken av shahen som en upplyst, reformvänlig despot. Men reformen förde även det med sig att ett stort antal småbönder plötsligt stod utan möjlighet till inkomster och i stora skaror därför tvingades in till städerna som inte kunde erbjuda varken bostad eller arbete till ickeutbildade bönder.

Småbönderna förvandlades till ett trasproletariat. Dock kunde de stora intäkterna från oljan göra att Iran kunde importera bland annat spannmål.

Särskilt bland den lägre medelklassen var motståndet mot shahen på 70-talet starkt, det var endast oljeindustrin som visade positiva siffror.

På 60-talet trädde prästerskapet fram och anklagade shahregeringen för att undergräva det religiösa kulturarvet som vilade på islam. Bland kritikerna fanns Ayatollah Ruhallah Khomeini som undervisade vid en av de teolo-

giska skolorna i den heliga staden Qum. Han menade att shahen förtryckte muslimer och att han sålde ut en allt större del av Iran till USA och därmed till ärkefienden Israel. Under en större demonstration 1963 arresterades Khomeini och skickades till Turkiet och vidare i exil till Irak. Denna demonstration har senare kommit att betraktas som generalprovet inför det kommande uppror som ledde till den iranska revolutionen 1978-79. Under hela tiden gick prästerna (mullorna) i täten för de politiska protesterna, vilket senare kom att rättfärdigas med hänvisning till islam.

När Saudiarabien vid 70-talets mitt sänkte oljepriserna tvingades Iran med. Detta förde med sig att shahen tvingades avbryta de olika välfärdsprojekt han hade lovat folket. De flesta iranier fick sänkta löner med undantag för anställda inom militären. Samtidigt kunde de se, via reportage i internationell mode- och skvallerpress, hur shahen och hans familj vräkte sig i lyx.

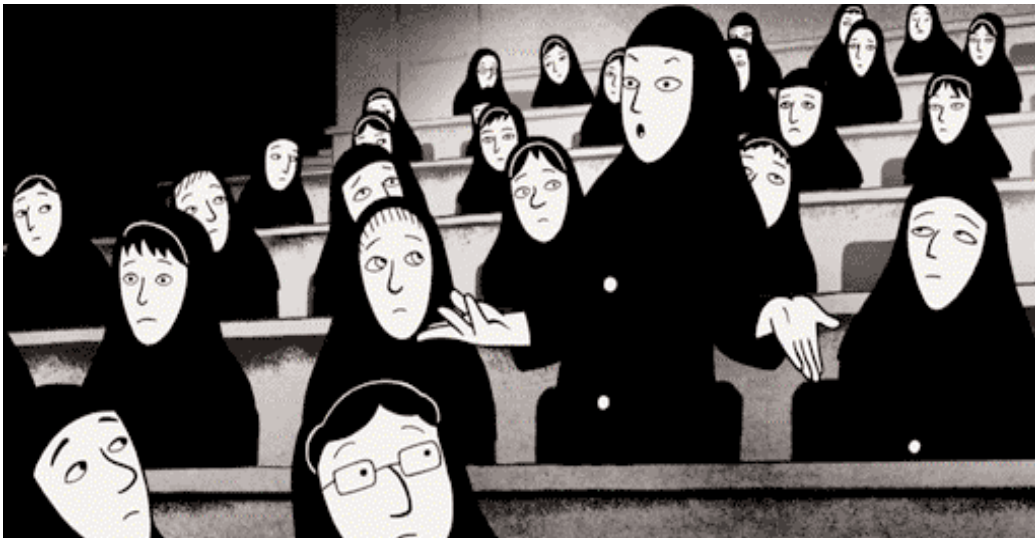
Revolutionen 1979

Ekonomisk kris, politiskt och religiöst förtryck samt i ögonfallande sociala klyftor utgjorde grunden för den process som till slut ledde fram till revolutionen. Khomeini levde i exil och sedan 1978 i Paris och kom i kraft av sin totala kompromisslöshet att steg för steg överflygla de andra mullorna och hans bistra allvarliga ansikte kom efterhand att bli något av en symbol för det nya Iran. Även icke-religiösa grupper såg i Khomeini en allierad, en symbol för ett folkligt motstånd mot shahen. De såg då mellan fingrarna på att hans djupt konservativa åsikter var helt oförenliga med deras. Många politiska demonstrationer under 1978 slogs brutalt ner av militär. Någon politisk förhandling med shahen var utsiktslös. I synnerhet medelklassen hade förlorat tålmodet med den USA-sponsrade, CIA-beskyddade shahen. Hans korrupta och diktatoriska styre hade nått vägs ände. Shahen lämnade Iran i januari 1979 av fruktan för sitt liv. Bara någon månad senare kom Khomeini tillbaka från sin franska exil och kunde ganska lättvindigt gripa makten. Landets styre togs över av ett revolutionsråd bestående av mullor och andra religiösa lärda under Khomeinis ledning.

Khomeini var av den åsikten att endast ett samhälle som levde i överensstämmelse med Koranens föreskrifter var ett rättfärdigt samhälle. Han återinrättade genom lag de rättigheter och samhällsliga funktioner som Pahlavi och Qajar-styret tagit ifrån mullorna. Allt som hade begränsat och kringkurat en muslimsk värdegrund och mullornas inflytande kritiserades: Statens centralisering, förvärldsligandet, beroendet av västlig teknologi och hela det utländska inflytandet.

- Vilken bild ger Marjane Satrapi som exil-iranier av sitt land och av den religiösa fundamentalismen som revolutionen tog sin utgångspunkt i? Ge några exempel på hennes skildring av Iran under revolutionen.

- Vid ett tillfälle säger Marjanes farbror att majoriteten av Irans befolkning är analfabeter - och att det alltid är lätt att sälja "religion och nationalism" till analfabeter. Har farbrodern rätt och i så fall varför?

- Marjande Satrapi lämnar Iran som fjortonåring 1984. 24 år gammal återvänder hon men lämnar kort därefter Iran för alltid och har sedan dess levt i exil, borta från sin familj. Den tecknade serien böcker kommer ut 2002 och filmen nu 2007. Persepolis är hennes livsverk. Vilket är hennes viktigaste budskap? Vilken är sanningen om Iran enligt Satrapi?

- Två tredjedelar av Irans befolkning är under 30 år. Vad tror ni, kommer ungdomarna - även med Internet i tankarna - att göra revolution i framtiden?

Tiden efter 1979

Situationen omedelbart efter shahens fall var mycket osäker, ingen visste vad som skulle ske eller vem som stod bakom de första lagändringarna. Att se sig själv i rollen som revolutionär blev till en början som en frihetsförklaring för den vanlige iraniern. Men kampen mot shahen hade dolt ett brett spektrum av politiska åsikter som i det långa loppet var oförenliga. En folkomröstning i mars 1979 hade med en överväldigande majoritet, enligt uppgift 98% - rösträttsåldern hade sänkts vid tillfället - uttalat att Iran framledes skulle vara en islamsk republik.

Ett valresultat som fört med sig att miljontals iranska flyktingar idag lever i exil i olika länder i väst. Tiden innan revolutionen skapade också flyktingar, den gången till följd av shahens repressiva styre vilket fick tusentals unga iranier att resa till USA, Frankrike, Västtyskland, England för att studera. En mindre grupp tog sig till Skandinavien, i första hand Sverige.

Den första gruppen iranska flyktingar efter revolutionen för till länder som Frankrike och England och bestod av medlemmar av shahens släkt, tidigare regeringsmedarbetare och överklassen - med andra ord den iranska eliten. Efterhand som revolutionen förde med sig politiskt förtryck ändrade flyktingströmmen karaktär. I takt med att mullornas konservativa styre skulle konsolideras började andra politiska motståndare till shahen att lämna Iran - såsom journalister, intellektuella, författare och poeter. Då kriget mot Irak samtidigt inleddes försökte med ens stora grupper unga människor att fly. Deras enda framtidsperspektiv var att tas ut till militärtjänst och placeras vid fronten. Runt 1983 började det bli svårt att få politisk asyl i Frankrike och England och stora grupper sökte sig istället mot Skandinavien.

- Diskutera scenen när den unge Marjane reser sig upp i klassen och ger uttryck för sin åsikt om lärarinnans historieundervisning. Ämnet är antalet politiska fångar under det tidigare shahstyret. Hur framställs lärarinnan och Marjane själv? Titta på deras kroppsspråk, ordval och språkbruk. Vilken betydelse har denna scen för den samlade bild Marjane önskar ge av sig själv som ung student?

- Diskutera hur situationen kan ha varit för de tusentals iranska flyktingar som kom till Sverige vid mitten av 80-talet. Tänk på skillnaden mot exempelvis flyktingar till Frankrike och England som sen tidigare hade kolonier av iranska flyktingar alltsedan shahtiden. Och tänk även på skillnaden mot de flyktingar ur överklassen som kom runt 1979 och deras större kännedom om förhållanden i väst.

- Annorlunda har det varit för den grupp flyktingar som kom på mitten av 80-talet. Hur kan vi förklara att denna grupp - som till övervägande del bestod av unga män - varit så psykiskt belastade och haft svårt att integreras i samhället? Vad har de haft med sig "i bagaget"?

Marjane anländer till Wien 1984. Hon kommer från en intellektuell, modern och västorienterad familj. Det är inte upplevelsen av kulturella klyftor och konflikter i relation till Österrike som präglar hennes nya tillvaro. Hon är förtrolig med den livsstil och kultur som finns i väst, men måhända i en mindre radikal form. Inte desto mindre upplever Marjane en längtan efter fäderneslandet, efter den plats där "man hör hemma", där ens familj och nära vänner finns. Det är en saknad som bokstavligen talat övermanar henne.

- Beskriv Marjanes kulturkrock med Österrike. Jämför det hon kommer ifrån - mullornas fanatism - med det hon möter i Österrike.

- Vad tror ni Marjane Satrapi vill säga med vad som händer i Österrike? Vad kan vi läsa mellan raderna (eller filmrutorna), exempelvis av frihetens pris?

Att filmatisera en tecknad serie

Filmen bygger på Marjane Satrapis självbiografiska seriealbum eller grafiska romaner med svartvita bilder och text, fyra stycken allt som allt. Både böckerna och filmen

är enligt uppgift förbjudna i Iran.

Det är intressant att se hur den animerade filmen tolkar det ursprungliga mediet, den tecknade serien. Även om sättet att läsa en tecknad serie skiljer sig från det sätt på vilket man tar till sig en film, så har Marjane Satrapi och Vincent Paronnaud valt att använda samma stiliserade tecknarstil liksom själva sättet att berätta från böckerna. Annars brukar animerade filmer hämta endast en yttlig inspiration från själva källan. Vi har i så hög grad vant oss vid amerikanska animationer och alla superhjältehistorier att Persepolis fungerar som ett befriande konstnärligt andningshål. Huvudpersonen är inte någon superhjärte utan en helt vanlig människa vars steg i livet vi följer allt medan vi hoppas, oroas och känner med henne.

Genom att behålla de svartvita teckningarna uppnår Satrapi och Paronnaud precis det som Satrapi själv siktede mot i sina serier. De mycket enkla och verkningsfullt renskalade teckningarna skapar en slags stiliserad realism i sina jordnära vardagssituationer som då och då avbryts av abstrakta och surrealistiska drömsekvenser. Filmen är inte någon exotisk berättelse från tredje världen. Under Marjanes forskande och nyfikna blick upplever vi exempelvis Wien som betydligt mer främmande än hennes hemstad Teheran under mullornas hårda styre; det är med andra ord hennes känsloliv vi påverkas av inte vad ögat ser. De svartvita teckningarna gör filmen lätt att förhålla sig till oavsett betraktarens nationella identitet. Berättelsen är universell.

Samma sak gäller musiken i filmen, ingen typ av world music, ingen orientalism. Det finns över huvud taget ingen exotism i beskrivningen av den iranska vardagen. Filmen dömer inte, den säger inte vad som är rätt eller fel, den visar bara på hur det ser ut och just därför skapar den en nyanserad bild av Iran och dess folk.

Eftersom berättelsen finns utgiven på svenska är det upplagt för eleverna att jämföra de olika mediernas bild- och berättarspråk. Filmen är ju generellt ett känslomedium medan den tecknade serien har en tendens att fungera på en mer abstrakt nivå. Serien kan laborera med själva den tecknade sidans dramaturgi, med berättarstrukturer. Och det är alltid möjligt att stanna upp och läsa om ett stycke eller titta närmre på en bild.

- Diskutera den animerade filmens och den tecknade seriens bildspråk. Hur lyckas respektive medium med att skildra Marjanes breda känslspektrum? Titta t ex på vad som gör hennes person levande; bildkomposition, mimik, bildvinklar. Vad kan filmen förmedla som inte boken kan - och vice versa? Jämför både berättarteknik och estetik.
- Diskutera er hållning till de två medierna. Den tecknade serien är spännande och medryckande men uppfattar eleverna den som lika allt uppslukande som filmen?
- Inte så sällan beskrivs Iran i media via generaliseringar och abstrakta begrepp som "terrorister", "islamsk fundamentalism" och "ondskans axelmakter". Efter att ha sett filmen, tycker ni det stämmer om det iranska folket? Känner eleverna igen sig i Marjane och hennes kompisars sätt att festa och rocka loss?

Individualitet och exil

Persepolis är en berättelse om en individs kamp för att hitta sin plats i världen. Temat individualitet är en av filmens centrala knutpunkter. Vi får redan i öppningsscenen - som är i färg, resten av filmen är i svartvitt - med Marjane på flygplatsen en bild av och ett löfte om avstånd, nostalgi, exil. Resten av filmen är en enda lång flash-back. Marjane försöker genom hela sin barndom och ungdom att finna sig till rätta i sin omgivning.

Den islamska revolutionen kräver en fundamental nyorientering och anpassning för den sekulära familjen. Friheten försvinner, omfattande restriktioner, manipulation och en råhet i tillvaron, en daglig fruktan och inte minst; helt igenom meningslösa förluster av liv.

Som fjortonåring upplever Marjane i Österrike sin andra revolution: pubertetens alla irrgångar, en överväldigande men något ihålig frihet, oändliga möjligheter, en omtumlande kärlek men framförallt exilen, att vara vid sidan av, ensam med känslan av att vara annorlunda. Ännu en exil, den slutgiltiga till Frankrike, avrundar berättelsen.

- Marjanes mormor talar vid ett flertal tillfällen med sitt nyfikna barnbarn om vikten av att behålla sin integritet. Då Marjane en dag kommer hem och fnittrande berättar hur hon lurat polisen på en annan människas bekostnad, kritiserar mormodern henne för att ha förlorat sin integritet. Vad kan hon tänkas mena med det, vad har Marjane gjort för fel?
- Resonera kring förhållandet mellan individualitet, integritet och ensamhet i filmen. När framstår Marjane som annorlunda? Tänk både på hennes barndom och ungdom och hennes relationer till barndomskamrater, familj och käresta. Kan individualitet och integritet leda till ensamhet?
- Marjanes farbror säger att hon alltid skall tänka på sanningen. Vilken betydelse får denna utsago på hennes val att leva sitt liv och förstå livet?
- Marjane personifierar individens kamp mot systemet. Diskutera följande begrepp och aspekter av Marjanes personlighet: intelligens - reflektion - deltagande - kunnighet - frågvishet - viljestyrka - brist på auktoritetstro - undran - brist på acceptans - självständighet - engagemang - ledningsförmåga - uppror - konfrontation. Hur framställs Marjanes individualism i filmen tycker du? Nyanserat eller ensidigt? Förstår vi varför hon handlar och tänker som hon gör?

Humor och sexualitet

Filmen är egentligen lika humoristisk som den är dystert. Kontrasten mellan ute- och hemmaliv är enorm. Marjanes oskuldsfulla barnablick på detroniserade kejsare, kritiskt orienterade familjemedlemmar och iranska medborgare i nöd ger oss i publiken - tillsammans med bilden av Marjane själv - ett slags förståelse för Irans fascinerande historia samt av hennes egen familj. Filmen visar hur vi människor trots motgång och förtryck går vidare i livet via en blandning av skrätt och tårar även när tillvaron känns absurd. Mitt i detta absurda vardagsdrama i Marjane Satrapis berättaruniversum spelar humor en alldeles avgörande roll. Och ibland ligger humor tätt på ett av individualitetens särdrag: sexualiteten.

• Titta närmare på hur humorn och sexualiteten är förbundna i filmen. Exempelvis Marjanes mormor, Marjanes egna alldeles normala pubertetsupplevelser, de lätt absurda teckningstimmarerna i skolan i Teheran, debatten om vågad klädsel i skolan, Marjanes egna trassliga kärleksaffärer. Vad kännetecknar dessa små berättelser inom den stora berättelsen?

• Teckna Marjanes och mormoderns karaktärer med hänsyn till deras impulsivitet, ironi, diskussionslusta, starka temperament och allmänna fan-och-anamma läggning. Vilken roll spelar sexualiteten i skildringen av Marjane och mormodern?

• Marjane upplever flera mer eller mindre omöjliga kärleksförhållanden i Österrike. Hon förälskar sig i en homosexuell man och utsätts för otrohet och svek. Beskriv dessa olika kärleksrelationer och diskutera hennes reaktioner med utgångspunkt från begreppen acceptans, kontroll och förlust.

Länkar & litteratur

KOBRA har ju gjort specialprogram om Iran som fortfarande kan ses på SVT-webb. Där finns även t ex en intervju med Satrapi och ett reportage om Iranska rockband. <http://svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=58339&a=690292>

En annan intressant aspekt är att på Youtube pröva med att endast skriva IRAN som sökord och se vad som kommer upp, allt från Iranska turistbilder till typiska ungdomsinlägg men också och det måste varnas för våldsamma och hatiska inlägg.

Bok och artikel om Islamiska kvinnor och sex: http://www.svd.se/nyheter/idagsidan/sexrelationer/artikel_527633.svd

Länk till Brittiska filminstitutets webbplats för böcker kring animation: <http://www.bfi.org.uk/filmtvinfo/publications/16+/pdf/animation.pdf>

Paul Wells: Understanding animation, London : Routledge, 1998

Produktionsuppgifter

Producenter: Marc-Antoine Robert & Xavier Rigault

Manus & regi: Marjane Satrapi & Vincent Paronnaud

Baserad på en serieroman av: Marjane Satrapi

Klippning: Stéphane Roche

Musik: Olivier Bernet

Franska röster

Marjane som tonåring och vuxen - Chiara Mastroianni

Tadji, Marjanes mor - Catherine Deneuve

Marjanes mormor - Danielle Darrieux

Ebi, Marjanes far - Simon Abkarian

Marjane som barn - Gabrielle Lopes

Morbror Anouche - François Jerosme

Tekniska uppgifter

Längd: 95 minuter

Format: Vidfilm

Ljud: Dolby SRD

Censur: Från 7 år

Svensk premiär: 23 november 2007

Distribution

Sandrew Metronome Floragatan 4/Box 5612, 114 86 Stockholm

Tel: 08-762 17 00, **fax:** 08-10 38 50 www.sandrewmetronome.com

Redaktion: Andreas Hoffsten & Per Ericsson, Barn & ungdom, Svenska Filminstitutet, november 2007